

Gorinškov Maj kaže, da ima avtor precej oblikovnega daru. S pridom je poslušal, kako se mladini oglašajo župančič i. dr. Od teh drugih je dedoval seveda še preveč neokusnega deminutivstva in spintizujoče prisiljene invencionalnosti. Taki nerealni, nepristni, pač pa nabrekli motivni fantastiki utegne pisec odrasti, če se malo potrudi v knjige, ki učijo, kaj je res — okusno. Dr. I. P.

Pravljice o gralu. Po francoskih virih povedala naši mladini Anka Nikolič. Ljubljana, 1927. Izdalo in založilo TKD Atena.

Prirediteljica ima okus, nima pa še potrebnega spoznanja, kako se kaj mladini ponaši. Sicer pa snovnost o gralu presega obzorje nežne mladine. Dr. I. P.

Zbornik za umetnostno zgodovino. Izdaja Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani (univerza — seminar za umetnostno zgodovino). Urednika dr. Izidor Cankar in dr. France Mesesnel. Letnik VI. (1926).

Ob rojstvu te publikacije si nismo upali sanjati o sijajnem razvoju, ki ga je doživelo v prvih letih po vojni skromno začeto prvo strokovno glasilo slovenske umetnostne zgodovine. Danes je to list, ki se lahko pobaha, da je ta najmlajša slovenska znanstvena stroka v njegovem taboru in da ji je prav za prav šele on dal tisto potrebno hrbtnico, ki je predpogoj napredka vsake raziskujoče stroke človeškega znanja.

Peti in šesti letnik sta izpopolnila shemo, ki jo je ustvarila praksa prvih let, posebno tudi s tehnične strani, tako da list danes ni samo vsebinsko kolikor mogoče popoln, ampak prav tako tudi po zunanji obliki, po tiskarski plati in opremljenosti. V zvezi z rednim delom za znanstveno osvetlitev našega umetnostno zgodovinskega gradiva se ob Zborniku uresničuje posebno troje velikih deziderat slovenske znanstvene literature: 1. Umetnostna topografija, katere prvi, umetniško enega najbolj pestrih in bogatih slovenskih okrajev, Kamnik, obdelujoči zvezek se bliža svojemu koncu. Topografski opis vseh ohranjenih umetnin kake dežele je edini res trden temelj za ugotovitev značaja njene avtohtone umetniške kulture. — 2. Opis srednjeveških rokopisov v slovenskih knjižnicah, ki ga priobčuje prof. M. Kos, na drugi strani prav tako izčrpno predstavlja znanstvenemu svetu važno rokopisno in v zvezi s tem obilno umetniško gradivo. Prvi del te publikacije, obsegajoč rokopise licejske knjižnice v Ljubljani, izhaja v Zborniku, dopolnjen z gradivom ostalih knjižnic pa izide v posebni publikaciji. — 3. Tudi postanek prve splošne umetnostne zgodovine v slovenskem jeziku si sme šteti Zbornik kolikor toliko v svojo zaslugo. Že v prejšnjih letnikih so vzbudile pozornost študije Iz. Cankarja o razmerju starokrščanstva do umetnosti, začetkom 6. letnika pa je Zbornik že prinesel za poskus eno poglavje (»Realizem v starokrščanskem slikarstvu«) iz njegove Zgodovine umetnosti, ki je medtem s prvim zvezkom postala dejstvo.

Izmed podrobnih vprašanj je 6. letnik rešil celo vrsto važnih problemov: V. Steska je opisal škofijski dvorec v Ljubljani. — Ant. Vodnik je pojasnil z arhivalnim gradivom zgodovino gradnje velikega oltarja v uršulinski cerkvi in se s to

študijo prav obetajoče uvrstil kot najmlajši v krog slovenskih umetnostnih zgodovinarjev. — Fr. Mesesnel, ki se je najtemeljiteje med nami bavil z zgodovino slovenske umetnosti od srede 19. stoletja naprej, je napisal študijo o Ivanu Groharju. — Fr. Stelè je ob epigrafični študiji o imenu mojstra v napisu o postanku cerkve sv. Kvirina pri Sv. Petru v Slovenski Benečiji opozoril na zanimivo arhitekturno skupino pozne gotike na slovenski zemlji, s čimer je deloma osvetlil še vedno odprto vprašanje stavbnika Andreja iz Škofje Loke. — Isti je seznanil domovino s štirimi zanimivimi poznogotskimi slikami iz Kranja, ki jih je predzadnja generacija radi nezadostne zavesti o njihovi važnosti prodala dvornemu muzeju na Dunaju. — Zanimivo poročilo o svojem delovanju v Dalmaciji je podal restavrator akad. slikar M. Sternén. V kroniki je vsaka številka prinašala poročila o delovanju Spomeniškega urada, Narodne galerije, Umetnostno zgodovinskega društva, o novi literaturi in razen tega še bibliografijo umetnostne zgodovinske publicistike v Jugoslaviji. Frst.

Srbo-hrvatsko slovstvo

Jovan Radulović: **Za utehom.** S predgovorom Sime Pandurovića. Beograd. S. B. Cvijanović, 1926.

Sima Pandurović, pesnik z imenom, uvaža očitno brez pretvarjanja ambiciozno knjigo novega in mladega pesnika iz bosanskih Aten, iz Mostarja. Iz tega uvoda, ki je bolj literarna spremnica na pot nego komentar, bereš, a ne izveš mnogo. Iz bogate ciklike pesmi z ambiciozno zvonkimi naslovi: Usnule školjke, Ars Florentiae, Sumor prolaznosti, Zameteni tragovi i. p. se ti le stežka zgošča nekaj malo ostro rezanih črt tega novega pevca. Lice v vsej nazornosti še ni. Je verbalizem v nekaki sintaktično dojetni, monotoni ritmiki, je patos nekake plemenite nostalgije duše, ki se namenoma izraža refleksivno, klasicistično, togo. Ne vem, ali ni Radulović še vse premalo svojski Mostarec in še vse preveč šantičević. Osebo moram priznati, da mi knjiga ni šla v dušo. Boril sem se v jeziku in pesem kakor sem se svojčas v odiko Treščevu. Dr. I. Pregelj.

Ivan Nevistić: **Lirika na bespuću.** Impresije o srpsko-hrvatskoj modernoj lirici (Lirika u vremenu. Naša starija lirika. Tipovi nove lirike. Duh današnje lirike). Zagreb, 1927.

Tri in štirideset strani v tej razpravi pač noče biti več nego le »imprezionalno« pregledna črta, strnjena karakteristika srbske in hrvatske lirike novega in najnovejšega časa. Avtor suponira intimno znanje gradiva, česar Slovenec ne zmore. Dr. Nevistić bi utegnil napisati na širši, z obilnim zglednim gradivom opremljeni osnovi študijo, ki bi nas s pridom seznanila o tem srbo-hrvatskem perečem vprašanju. Motriti pa bi moral svoj predmet še z nekaterih perspektiv. Potem šele bi mogel točno odgovoriti in pojasniti Slovencu to, kar ta že čuti. Čutimo namreč, da imamo med brati — hvala Bogu! — vendar še vedno najmočnejše lirične pesnike — Slovenci.

Dr. I. P.